

Jornada Anual 2009

Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva

Respostes front a una economia i una societat en transformació
Més enllà de la crisi: nous valors i noves pràctiques per a una
Barcelona més inclusiva

Informe final

1	Presentació	3
2	Desenvolupament de la jornada: <ul style="list-style-type: none"> ■ Benvinguda i presentació ■ Taula de debat i propostes "Respostes front a una economia i una societat en transformació". ■ Conclusions del debat ■ Renovació de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva. Balanç 2008-2009 i perspectives de futur. ■ Cloenda	4
3	Resultats dels qüestionaris de prioritació	23
4	Recull de les aportacions, reflexions i propostes	24
5	Conclusions finals	31

1.

Presentació

El document que presentem recull les principals conclusions de la IV Jornada Anual de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva "Respostes front a una economia i una societat en transformació" celebrada a l'Espai Jove La Fontana el dimarts 6 d'octubre de 2009.

Hem volgut aprofitar el moment de la renovació de l'Acord Ciutadà per a reflexionar i aprofundir en les respostes que des de Barcelona s'estan endegant per fer front a una economia i una societat en transformació.

Durant l'acte es va celebrar una taula rodona per compartir objectius, valors, estratègies, experiències i bones pràctiques per canalitzar les transformacions que estan produint-se a la nostra ciutat cap a objectius de coneixement, convivència, creativitat, cohesió, comunitat i cooperació, per fer de Barcelona una ciutat més inclusiva.

En els dies previs i durant la mateixa Jornada es va poder emplenar un qüestionari amb la voluntat que les entitats, organitzacions i institucions reflexionessin entorn les accions i polítiques que consideraven prioritàries a endegar a la ciutat en el context actual.

El present informe descriu el desenvolupament de la Jornada i en recull les idees clau, les principals aportacions i les conclusions finals, amb la voluntat que siguin suggerents per treballar per a fer una ciutat més inclusiva.

2.

Desenvolupament de la jornada

Benvinguda i presentació.

Sra. Imma Miret. Directora de Participació Social de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania.

Dóna la benvinguda al públic assistent i presenta el programa de la IV Jornada de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva.

Destaca la rellevància d'aquesta jornada anual, on les entitats, institucions i organitzacions que conformen l'Acord renoven el seu compromís per fer conjuntament una Barcelona més inclusiva i més solidària.

Cedeix la paraula a la Sra. Marta cots, presidenta del Consell de la Joventut de Barcelona (CJB), a qui presenta.

Sra. Marta Cots. Presidenta del Consell de Joventut de Barcelona (CJB).

Dóna la benvinguda a les persones assistents a un espai privilegiat com és l'Espai Jove La Fontana. Un espai, inaugurat fa un any, que vol esdevenir un espai de trobada, un lloc de referència pels i les joves de la ciutat.

Destaca que l'Espai Jove es troba en permanent evolució i que està dotat de sales i espais molt adequats per a realitzar actes d'aquest tipus (com l'auditori, o la sala d'actes on se celebra la jornada) essent completament accessible.

Remarca la tasca de suport a joves, grups de joves i associacions juvenils que realitza el CJB. Destaca, precisament, la tasca de recolzament a les entitats juvenils –també vers aquelles que configuren l'associacionisme educatiu, com els esplais i els agrupaments- doncs un dels objectius del Consell de Joventut és que les entitats i associacions juvenils tinguin un paper actiu a la ciutat.

Recorda que el CJB forma part de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, en bona mesura, perquè consideren que amb joves arrelats a la ciutat, participant i desenvolupant el seus projectes vitals, també es construeix una Barcelona més inclusiva.

Anima al públic assistent a donar a conèixer l'existència d'aquest nou espai per tal que les entitats i els joves de la ciutat pugui utilitzar els molts recursos que des del precitat espai i des del CJB s'ofereixen.

Clou la seva intervenció emfatitzant que des de l'associacionisme, amb les seves experiències –les quals espera que es manifestin en aquesta Jornada- es duen a terme moltes accions de construcció d'aquesta Barcelona inclusiva i solidària.

Sra. Imma Miret. Directora de Participació Social de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania.

Agraeix la intervenció de la Sra. Marta Cots i dóna la paraula al Sr. Ricard Gomà, Tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania.

Sr. Ricard Gomà. Tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania.

Excusa l'absència imprevista de l'Ilm. Sr. Jordi Hereu, alcalde de Barcelona. Explica, que malgrat la il·lusió que li feia poder assistir, una reunió l'agenda la qual no podia controlar, li ha impedit poder venir finalment.

Agraeix al Consell de la Joventut de Barcelona que aculli aquest acte anual de l'Acord. De fet, valora la idoneïtat de l'espai on se celebra l'acte, doncs tant pels continguts, com per la manera de treballar del CJB, representa molt bé l'estil i la manera d'actuar de l'Acord. Posa de manifest que cal que els joves se sentin protagonistes de la nostra ciutat, que s'impliquin essent responsables del futur de Barcelona.

Agraeix l'assistència al públic que omple la sala d'actes, el qual any rere any fa que la Jornada de l'Acord Ciutadà esdevingui un èxit.

Anima a tothom a participar, oralment o per escrit, durant la jornada, ja que les conclusions de l'acte han d'esdevenir un full de ruta a seguir, tant per l'Acord Ciutadà, com per la pròpia ciutat.

Sra. Imma Miret. Directora de Participació Social de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania.

Explica que, per ella, és un honor poder ser per primera vegada en un moment tan important com és la renovació del compromís de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva que es realitza en la Jornada Anual de l'Acord.

Recorda que l'Acord és l'adhesió d'un conjunt d'entitats, associacions, organitzacions, empreses i universitats de la ciutat amb els principis que es recullen en el Pla Municipal per a la Inclusió Social 2005-2010. Una adhesió que ha de permetre la participació, l'establiment de dinàmiques comunitàries i l'enfortiment de xarxes socials per fer de Barcelona una ciutat més inclusiva i solidària.

Posa èmfasi que és des d'aquest treball conjunt entre les entitats i l'Administració municipal que es pot fer front a la complexitat de la societat actual treballant per la igualtat d'oportunitats.

Unes inquietuds que han portat, des de l'inici de l'Acord, a treballar per fer front a la pobresa i a l'exclusió social. Amb aquesta voluntat, destaca que l'Acord es va dotar d'un Marc Estratègic comú basat en la cohesió social com a motor del desenvolupament econòmic i urbà; i que, coincidint amb el Dia Internacional de lluita contra la Pobresa, es va promoure de manera conjunta una Declaració anomenada "La Barcelona Social fa front a la crisi i a l'exclusió".

Continua la seva intervenció explicant que amb la precitada declaració es volia evidenciar la singularitat de la resposta de la ciutat en front de la crisi: una resposta basada en enfortir les polítiques d'inclusió social, mantenir les inversions públiques en cohesió social i impulsar una economia diversificada, creativa i sostenible, que sintonitzava amb el Pla Municipal per a la Inclusió Social i es desenvolupa en el Programa d'Acció contra la Pobresa.

Ressalta que, avui, en una situació com l'actual marcada per una recessió econòmica global i quan queden pocs dies per la celebració del Dia Internacional de lluita contra la Pobresa, és més oportú que mai oferir un espai de reflexió i debat entorn a les respostes, els valors i les noves pràctiques que s'han endegat o que s'han d'endegar a la ciutat.

Anima als assistents a aprofitar la jornada per realitzar aquest esforç d'innovació, d'intercanvi idees, d'audàcia, de buscar creativament respostes i propostes als desafiaments que té plantejats la ciutat, per fer d'aquesta una ciutat més inclusiva i solidària.

Agraeix als membres de la taula de debat la seva assistència, disponibilitat i participació solidària en l'acte, essent conscient de l'esforç que els representa ser ponents, i agraint el seu compromís per una Barcelona més solidària. Uns ponents que s'ha intentat que fossin

representatius de les entitats socials, del territori, del treball comunitari i de la classe política de la ciutat.

Dona pas a la Taula de debat i propostes, presentant a la coordinadora de la taula, la Sra. Àngels Guiteras, Presidenta de la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya.

Taula de debat i propostes. "Respostes front a una economia i una societat en transformació".

Presentació de la taula de debat i propostes.

Sra. Àngels Guiteras. Presidenta de la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya.

Dona la benvinguda al públic assistent. Agraeix la invitació per poder participar en l'acte als membres de l'Acord Ciutadà i, especialment al Sr. Ricard Gomà.

Recorda l'objectiu de la taula rodona: identificar els objectius, estratègies i bones pràctiques per canalitzar les transformacions que estan produint-se a la nostra ciutat cap a objectius de coneixement, convivència, creativitat, cohesió, comunitat i cooperació, tal com s'expressava en el Marc Estratègic de l'Acord.

Expressa el seu posicionament, que és de ple alineament amb la tesi que el nou model de ciutat físic, econòmic, tecnològic i infraestructural té una base fonamental i prioritària: el model d'innovació social.

Explica tot un seguit d'elements que considera fonamentals en l'era del coneixement o era info-global per desenvolupar la innovació social i aquest model de ciutat als quals feia referència:

- Transformar la informació en coneixement, motiu pel qual es requereixen altes capacitats d'aprenentatge per tal que les persones es formin de manera permanent al llarg de la seva vida.
- Enfortir la creativitat i la capacitat emprenedora de la ciutadania per innovar i generar valor afegit en tots els àmbits de la quotidianitat urbana.
- Generar capital social mitjançant l'establiment de relacions intenses basades en la confiança i el compromís, perquè una organització en xarxa pugui fer servir totes les potencialitats de les tecnologies de la informació i la comunicació i els recursos de la ciutat en general.
- Donar poder a les persones i als col·lectius socials perquè puguin desenvolupar el seu propi projecte d'inclusió social basat en objectius solidaris.
- Reforçar els valors i les formes de comportament ciutadà més vinculades a la cultura i a l'ensenyament, que permetin una vida més austera i més en sintonia amb els criteris de sostenibilitat ambiental.
- Potenciar la tolerància i el coneixement de l'altre perquè la diversitat social no sigui una font de conflictes, i es tradueixi en convivència enriquidora en els àmbits social i cultural, però també en l'espai públic i en l'economia.
- Desenvolupar amplies polítiques socials que redueixin els desequilibris socials i permetin una major cohesió per respondre de manera col·lectiva i compartida als diferents desafiaments socials i urbans.
- Promoure i canalitzar una ampla participació i compromís ciutadà per fer ciutat i ciutadania, aconseguint una més plena apropiació de Barcelona per la gran majoria dels ciutadans i ciutadanes.

Manifesta que des de l'Acord s'ha començat a construir aquest model de ciutat, no només el model social, sinó un model on els objectius socials siguin la referència de totes les polítiques públiques. En aquest sentit, creu que serà molt interessant l'experiència intel·lectual i de gestió que puguin aportar els ponents de la taula amb els seus anàlisis i propostes.

Sra. Imma Miret. Directora de Participació Social de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania.

Esmenta, abans d'iniciar la taula rodona, que es farà una pausa cafè en acabar la mateixa i just abans de les conclusions. Aprofita per explicar que l'acte s'ha fet a la sala d'actes en considerar-lo un espai més relacional que no pas l'Auditori, on es servirà el refrigeri.

Sra. Àngels Guiteras. Presidenta de la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya.

Presenta a les persones membres de la taula de debat i propostes per ordre alfabètic, els quals són representats d'entitats, institucions i organitzacions de l'Acord:

- **Sr. Ricard Gomà**

Segon Tinent d'Alcalde de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania de l'Ajuntament de Barcelona.

- **Sr. Ismael Palacín**

És Director Tècnic de l'entitat Casal dels Infants per l'acció social als barris i Secretari general de la junta de la Federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social, de la junta de l'Observatori del Tercer Sector i membre del Consell Social del Síndic de Greuges de Catalunya.

Ha creat i dirigit diferents programes socioeducatius dirigits a infants, famílies, adolescents i joves amb necessitats d'inclusió social des de l'any 1992. Participa com a docent en diferents cursos de postgrau, seminaris i cursos de formació de formadors i en l'assessorament de projectes.

- **Sr. Ignasi Parody i Núñez**

Llicenciat en dret, Diplomant en Treball Social, director General de la Fundació Trinijove. És Vicepresident de les empreses d'inserció de Catalunya, Espanya i Europa (ENSIE).

- **Sr. Albert Recio Andreu**

Sots-president de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona. Durant 35 anys membre de la Associació de Veïns i Venies de Prosperitat, és professor d'Economia a la Universitat Autònoma de Barcelona, especialitzat en Economia laboral. Ha estat 6 anys coordinador del Grup de Pobresa del Consell de Benestar Social de Barcelona.

- **Sra. Josefina Rubio Serrano**

En l'actualitat és Presidenta de SURT, Fundació de Dones, Fundació Privada i Presidenta de Ravaltext, Empresa d'Inserció. Llicenciada en Antropologia Social i Cultural, Master en Formació de Formadors i Master en estudis de Dones, Gènere i Ciutadania.

- **Sra. Elisenda Vegué**

Llicenciada en Psicologia per la UB, Master en Mediació (UAB) i diplomada de Postgrau en Mediació Intercultural (UAM). A nivell professional, ha treballat com a insertora sociolaboral (programa Aprendre a aprendre, FIAS), i a Nou Barris en el Pla Comunitari de la Trinitat Nova. Ara fa 5 anys que amb 11 companys més van fundar la Cooperativa Etcèteres (ETCS), on la principal activitat és el treball comunitari i conjunt i la participació ciutadana.

Torna a posar l'accent en l'objectiu de la taula, que és reflexionar i aprofundir en les respostes que des de Barcelona s'estan endegant per fer front a una economia i una societat en transformació, compartir nous valors i noves pràctiques per a una ciutat més inclusiva.

Esmenta que el públic assistent pot participar fent propostes, entre d'altres vies, omplint l'enquesta o qüestionari de valoració que tenen a les carpetes que els hi ha estat lliurades.

Demana als ponents que responguin, en una intervenció de 4 minuts intentant respectar el temps establert, la qüestió central de la taula de debat: Des de la perspectiva de Barcelona i la seva singularitat, quines accions creu que s'haurien de prioritzar donat el context actual?

Primer torn d'intervencions dels membres de la taula.

Sr. Ricard Gomà. Tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania.

Exposa els principals elements singulars del context actual, en referència al nivell de complexitat sense precedents que té Barcelona:

- L'elevada diversitat d'orígens de la població: la ciutat ha canviat la seva pell.
- L'extensa piràmide d'edats: cada vegada hi ha més gent d'edat avançada i més població infantil.
- Les diverses modalitats de convivència i les noves relacions de gènere.
- Els usos del temps i les dificultats de conciliació de la vida personal i laboral.
- La gestió de l'espai públic.

Explica que cada vegada les necessitats i demandes de la població són més complexes i fragmentades, les quals exigeixen respostes innovadores degut a la seva elevada sofisticació (ja no són efectives respostes simples o clàssiques).

No obstant, la ciutat no està ara igual que fa 30 anys. Sobretot els darrers 20 anys, s'han efectuat millores importants, destacant per sobre d'altres aquelles que fan referència a l'habitatge, l'ocupació i els serveis socials.

Assenyala, però, que malgrat els esforços realitzats, queden assignatures pendents, doncs encara hi ha persones que viuen per sota el llindar de la pobresa, existeixen desigualtats socials i educatives i certs sectors de la població tenen dificultats per accedir a l'habitatge.

Tots aquests elements que configuren la nostra realitat quotidiana s'han d'afrontar a partir de tot un seguit de valors i idees:

- BC⁵N: Les 5 "c" de cohesió, cooperació, comunitat, convivència i creativitat les quals marquen el full de ruta de les accions a seguir.
- Treballar en xarxa, ja que ens necessitem, cal intercanvi.
- Valorar la solidaritat del dia a dia, en clara al·lusió a la fraternitat i l'ajuda mútua.
- La capacitat per generar confiança en cadascú de nosaltres, en tant que tots som o podem ser generadors de canvi, agents amb capacitat de transformació de la societat.

En referència a les pràctiques concretes que es plantejaven a l'inici de la taula, explica que cal més Acord Ciutadà. En aquest sentit remarca que és estratègic enfortir l'espai de l'Acord després de la bona trajectòria d'aquests darrers 3 anys.

Per part de l'Ajuntament destaca el manteniment del seu compromís per la universalització dels serveis socials, tot i la crisi; i la prioritització de polítiques de lluita contra la pobresa i l'exclusió social.

Sr. Ismael Palacín. Secretari de la Federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social.

Alerta que la crisi passarà, però que el cost social que pot arribar a deixar aquesta perdurarà durant un període llarg de temps.

En referència a la crisi posa de manifest que és una oportunitat per fer polítiques socials ambicioses, ja que les polítiques públiques generen, ara més que mai, autèntic valor de canvi. Unes polítiques on la cadena de valor és rellevant, doncs la qualitat de la majoria de polítiques depèn de qui la porta a terme (qui la implementa o executa).

Són necessaris, explica, més serveis proactius, propers, que arribin a temps, que estiguin disponibles i que continguin actuacions intenses.

Un altre element clau o central sobre el qual posa l'accent és la importància de revaloritzar la dimensió comunitària a partir, per exemple, de xarxes de cohesió, de solidaritat.

Destaca que les entitats i associacions no només han de tenir un paper de mer col·laborador, sinó que han de tenir iniciativa i capacitat per coproduir serveis.

Cal també, enriquir molts programes i activitats, intentant segmentar-los menys i completant-los amb noves dimensions.

Alhora, assegura que cal garantir l'equilibri entre la universalització i els programes de punta de llança que fan front a noves problemàtiques amb solucions innovadores i nous models de treball.

Un altre element que destaca és la necessitat de superar les xarxes de coordinació per tal de convertir-les en xarxes d'integració de serveis, d'acció, que siguin eficaces.

Subratlla, entre molts dels comentaris anteriors, els programes campanya, és a dir, aquells que en un termini temporal de 3 o 4 anys permeten generar canvis substancials i visibles a partir d'unir voluntats.

Per acabar, apunta la necessitat d'esprémer el potencial de l'Acord, essent les entitats qui des d'un paper central –i no extern o de mer suport a l'Ajuntament– les que elaborin i impulsin polítiques públiques.

Sr. Ignasi Parody. Director General de la Fundació Trinijove.

Destaca la necessitat de treballar l'acció preventiva, fent prevenció des del territori, sobretot a la població jove.

Explica la importància d'establir pactes territorials, que permetin projectes de col·laboració i aliances entre entitats, empreses, l'Ajuntament i les obres socials de les caixes per actuar sobre un determinat territori.

La formació, segons el Sr. Parody, esdevé fonamental, així com una formació professional i una ocupació de qualitat.

Uns altres elements sobre els quals posa molt èmfasi són l'acompanyament social, l'educació i la mediació per tal de facilitar a les persones la inserció a un determinat territori. La mediació, sobretot a l'espai públic, esdevé central en el procés d'integració de les persones.

En l'àmbit de la contractació pública, considera que és necessari implementar clàusules socials, de tal manera que l'Ajuntament vetlli per la igualtat d'oportunitats, discriminant positivament aquelles empreses d'inserció, entitats o fundacions de caire social. D'aquesta manera s'asseguraria que les empreses d'inserció, per exemple, poguessin generar recursos.

Esmenta, també, que la consolidació de la Llei de Barris és una oportunitat determinant per integrar les polítiques urbanístiques i les polítiques socials.

Enfortir el treball de seguretat ciutadana, en referència a la policia de proximitat, és un altre element que considera cabdal per tal de garantir confiança, tranquil·litat i harmonia a la població evitant els actes vandàlics.

Finalitza la seva intervenció exposant la necessitat de vetllar pels drets individuals i la singularitat ciutadana.

Sr. Albert Recio. Sots-president de la Federació d'Associacions de veïns i veïnes de Barcelona (FAVB).

Considera que és molt positiu actuar des del marc local, malgrat afirma que hi ha esferes més elevades des d'on es decideixen molts aspectes que afecten o determinen al govern local sobre les que el govern local no hi pot actuar.

Alerta que la crisi ha estat una oportunitat que s'està tancant.

Aposta per les polítiques socials, oposant-se a atorgar diner a entitats financeres, ja que aquest fet pot conduir a un nou fenomen especulatiu.

Destaca que les entitats no han tingut capacitat suficient durant el període de crisi per canviar el model, o fer sentir la seva veu i plantejar alternatives viables.

Alerta sobre la possibilitat que la situació actual desemboqui en un nou atac a tot allò vinculat al sector públic. L'endeutament del sector públic pot portar a aquest a una situació de vulnerabilitat extrema. El teixit social, davant d'aquesta amenaça, argumenta, ha d'entendre i fer entendre que és precisament al contrari: és fa necessària una major intervenció pública.

Posar èmfasi en la importància de reforçar les micropolítiques, com ara la formació, ja que segons el seu parer fa anys que s'està despreciant la formació ocupacional i la formació d'adults. En aquesta línia, acaba, les macropolítiques han de recolzar o donar suport a les micropolítiques.

Sra. Josefina Rubio. Directora de la Fundació Surt.

Des d'una mirada plural de l'Acord Ciutadà, creu que hi ha dos elements imprescindibles que l'Acord ha de contemplar: d'una banda, els temes vinculats al mercat de treball; i de l'altra les dinàmiques migratòries, les quals sovint generen exclusió i poden conduir a formar part del que s'anomena economia submergida.

En relació al mercat laboral, posa de manifest la precarietat laboral que pateixen les dones, que sembla que tenen un topall o un sostre de vidre per assolir o accedir a determinats càrrecs. És una problemàtica transversal que està vinculada amb el gènere, i no amb la formació, com a vegades s'intenta fer creure.

Pel que fa al fenomen de la immigració, un fenomen que a Barcelona està sobredimensionat (un 24% de la població barcelonina és nouvinguda, concentrant -la ciutat- la major part de població d'origen filipí), destaca que també hi ha persones immigrades de gènere femení.

Apunta que existeixen grans dificultats de conciliació de la vida personal i laboral. Per tal de millorar en aquest aspecte afirma que cal introduir canvis en el mercat laboral des d'un punt de vista estructural, no només des de l'òptica de la conciliació.

Una prioritat que també remarca és que cal fer aflorar l'economia submergida, una economia majoritàriament de gènere femení.

Per acabar, exposa que les obres públiques haurien de ser infraestructures que donessin resposta a les veritables necessitats de la població.

Sra. Elisenda Vegué. Cooperativa Etcèteres.

Comença assenyalant que no estem davant d'un context fàcil; sinó davant d'una situació certament difícil de gestionar.

No obstant, valora la crisi com una oportunitat per establir una nova relació entre l'economia i el sector social. Si fins ara es consideraven dues disciplines completament separades, on una dominava l'altra; ara s'han d'ampliar els vincles, i no només vincular a l'àmbit social allò que fa referència a la pobresa. Cal fomentar l'economia solidària.

Apunta que les persones són l'autèntic motor dels canvis. Uns canvis que s'aconsegueixen a molts nivells amb noves formes de relació entre l'Administració pública i les entitats, i que han de respondre a necessitats socials i econòmiques de la ciutadania.

Segons la Sra. Vegué, la corresponsabilitat, basada en el respecte, la cooperació i el compromís és fonamental.

La crisi, emfatitza, no és només un problema econòmic, de tal manera que cal una resposta més holística, de caire global. Aquesta resposta ha de consistir en accions que responguin a un procés i que tinguin caràcter proactiu. A més a més, moltes d'elles han de basar-se en el caràcter emprenedor, en la imaginació, en la creativitat, en l'aprofitament o la reconversió dels recursos existents.

Segon torn d'intervencions dels membres de la taula.

Sra. Àngels Guiteras. Presidenta de la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya.

Agraeix als membres de la taula rodona el respecte del temps pactat, alhora que destaca la importància d'algunes de les idees que han esmentat els ponents, com ara la corresponsabilitat i el treball en xarxa.

Dona pas a un segon torn de paraules segons el sol·liciten els membres de la taula, demanant més concreció sobre els temes plantejats i intentant ressaltar aquells punts en comú, a partir de la següent pregunta: Com prioritzarien les polítiques socials a impulsar en base a uns recursos limitats?

Sr. Ignasi Parody. Director General de la Fundació Trinijove.

Remarca que la utopia es fa cada dia, lluitant de forma constant; alhora que remarca que per realitzar els canvis que ens han d'acostar a la utopia s'ha d'aprofitar la força de la gent amb menys recursos, doncs són molt potents i tenen molta empena.

A partir de la frase "Un altre món és possible" es reafirma dient que aquest altre món es construeix amb un teixit social arrelat al territori que treballa de forma conjunta. Barcelona té un avantatge important, que és la complicitat que sempre ha sabut crear amb els seus ciutadans.

Sr. Ricard Gomà. Tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania.

Manifesta el seu complert acord amb els plantejaments del Sr. Parody, en el sentit que cada dia és el moment real per la transformació social.

Afirma que és necessari vincular el model de creixement econòmic amb les polítiques socials.

Expressa que cal apostar per la formació i per una educació pública de qualitat, aprofitant que tant els agents del territori, com la família, com les entitats són autèntics agents educatius.

Deixa constància, que malgrat tot el que ja s'ha exposat en relació a les xarxes d'acció, la coordinació entre entitats no és un objectiu; sinó que és l'instrument o l'objecte per millorar serveis, per coproduir-los, etc.

Manifesta el seu acord en la necessitat d'un sector públic fort tal i com havia expressat el Sr. Recio.

Acaba, explicant el seu convenciment sobre la necessitat d'impulsar i enfortir polítiques socials de proximitat, com les que desenvolupen els països del nord d'Europa, on el 60% de la despesa social la realitzen els ajuntaments.

Sr. Ismael Palacín. Secretari de la Federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social.

Respon a altres ponents reafirmant que cal defensar l'àmbit públic, sempre i quan es defineixi molt bé que és allò que té o aporta valor públic.

Enumera tot un seguit d'accions o temes que considera que cal prioritzar:

- Les xarxes socials de suport i de proximitat, ja que empoderen i protegeixen als individus. La seva importància és cabdal, motiu pel qual afirma que no són comparables al valor de prestacions o serveis.
- Els programes enfocats als moments crítics de la vida de les persones, on són necessàries actuacions intenses per superar els problemes derivats de la manca d'ocupació, de la pobresa, etc.
- Reforçar aquelles polítiques o programes que intenten superar les assignatures pendents a nivell d'inclusió, com poden ser el fracàs escolar o les discriminacions per raó d'origen o gènere, amb programes campanya, amb una major disponibilitat dels serveis socials, etc.

Sra. Josefina Rubio. Directora de la Fundació Surt.

Remarca la idea que l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva integra 2 mirades que considera inseparables: el món o fenòmens globals i el món local, remarcant que cal pensar globalment per actuar localment.

Sra. Elisenda Vegué. Cooperativa Etcèteres.

Vol posar l'accent en la importància del procés que representa el treball en xarxa, un procés en el qual s'elaboren respostes concretes a problemes complexos. En aquest sentit, expressa la importància d'identificar els resultats del procés, i no tant resultats finalistes –els canvis reals que s'aconsegueixen.

Sr. Albert Recio. Sots-president de la Federació d'Associacions de veïns i veïnes de Barcelona (FAVB).

Demana més despesa social, que equipari els percentatges que destina Espanya a polítiques socials (vora un 22% del PIB) als nivells dels països del nord d'Europa (els quals destinen aproximadament entre un 30 i un 33% del PIB a finalitats socials).

Continua la seva intervenció afirmant que seria molt interessant obrir un debat entorn la possibilitat de pagar més impostos, en cas que els nous recursos obtinguts es destinessin a polítiques de protecció social.

També creu que és fonamental aclarir el model de sortida de la crisi per tal de no estar pitjor d'aquí a tres anys.

Sr. Ignasi Parody. Director General de la Fundació Trinijove.

Afirma que cal apostar pel fet fundacional –les fundacions- per crear riquesa des de l'economia solidària i des d'una finalitat no lucrativa, un model pel qual va apostar molta gent amb pocs recursos –no patrícia- durant els anys vuitanta i noranta.

En la línia anterior, explica que les empreses d'inserció, i les fundacions i associacions d'aquest àmbit, aconsegueixen entre el 40 i el 50% dels seus ingressos a través de la producció de serveis de qualitat, creant valor afegit.

Conclou manifestant que cal un major reconeixement per les fundacions i per l'economia social i solidària en general.

Torn de paraules i preguntes del públic assistent.

Sra. Àngels Guiteras. Presidenta de la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya.

Dona pas a un torn de paraules del públic assistent i a un torn de rèplica dels membres de la taula (una vegada hagi participat el públic assistent). En les rèpliques, els ponents responen a les preguntes del públic en ordre invers al que s'han presentat, tot aprofitant l'últim minut de la seva intervenció per fer una última reflexió i tancar, així, el debat.

Sra. Maria Rosa Lunas. FOCAGG.

Exposa que la pedra filosofal de la nostra societat és l'educació, una educació pública i de qualitat. Per millorar-la creu que cal educar a la ciutadania en nous valors.

Sra. Pilar Rodríguez. ABD.

Creu que en parlar de polítiques socials, no s'ha d'utilitzar el terme despesa per referir-nos als diners que s'hi destinen; sinó que cal utilitzar el terme inversió.

Sra. Teresa Crespo. ECAS

Reafirma la necessitat d'incrementar la despesa social a nivell europeu. També manifesta que cal augmentar les polítiques de conciliació, i dels nous usos dels temps per tal d'evitar discriminacions.

Subratlla la importància d'aprofitar l'espai relacional, doncs és un recurs econòmic, que no s'utilitza gaire, doncs segons el seu parer, ara mateix la ciutat genera més aïllament que relació.

Sra. Ana Bolaños. Agbar.

Pregunta quin és el paper, en aquesta nova etapa de l'Acord, que han de tenir les empreses tradicionals, en referència a aquelles que aposten per l'economia social i que volen treballar i col·laborar en xarxa.

Sra. Felisa Pérez. ABD i Federació Catalana de Drogodependència.

Pregunta qui ha generat la crisi actual, ja que no han estat precisament les entitats socials, ni les polítiques socials que aquestes impulsen.

Sr. Àngel Marcos. Federació Catalana Unió Democràtica de Pensionistes.

Proposa crear una nova unitat per mesurar la satisfacció d'una necessitat: la unitat de valoració social.

Torn de respostes dels membres de la taula al públic assistent.

Sra. Elisenda Vegué. Cooperativa Etcèteres.

Creu que s'estan impulsant noves pràctiques per tal que el canvi de model sigui possible. Unes pràctiques que s'han de revisar fruit del treball en xarxa per poder atendre eficaçment els nous reptes i les noves situacions que se'ns plantegen.

Afirma que no cal esperar a tenir més recursos per promoure el canvi, un fet que seria perfecte, sinó que cal que s'aprofitin els recursos que es tenen a l'abast, al voltant, i no s'aprofiten.

Explica que les polítiques socials no són el salvador únic de la situació actual, així que cal calibrar i identificar la pròpia capacitat de resposta.

Sra. Josefina Rubio. Directora de la Fundació Surt.

Alerta que la crisi actual l'ha generat el model econòmic actual, donant resposta a una de les preguntes formulades; si bé s'està afrontant sense posar en qüestió cap dels postulats d'aquest model econòmic.

Continua explicant que cal generar ocupació de qualitat, no precària, sense aplicar sempre la lògica del benefici i fomentant polítiques d'equitat i diversitat (valorant el capital humà en tota la seva diversitat).

Expressa el seu acord en enfortir el sector públic i en fomentar les polítiques públiques, si bé afirma que cal replantejar o impulsar-ne algunes, com ara la l'aplicació de la llei de la dependència, que descansa en un model massa familiar; i l'educació dels 0-3 anys, la qual cal finançar amb diners públics.

Finalitza la seva intervenció remarcant el canvi de valors necessari per aconseguir una major conciliació, no només entre homes i dones; sinó també a nivell de conciliació social del temps.

Sr. Albert Recio. Sots-president de la Federació d'Associacions de veïns i veïnes de Barcelona (FAVB).

Destaca la idea força de les seves anteriors intervencions: és important donar suport a les micropolítiques per poder assolir canvis.

Per acabar, apunta que les xarxes han de ser una font generadora de nous valors.

Sr. Ignasi Parody. Director General de la Fundació Trinijove.

Assenyala que cal afinar els recursos que es destinen a determinades polítiques socials. Esmenta com a exemple les ajudes de la Renda Mínima d'Inserció, que considera que poden generar perversions. La inserció a través dels itineraris de la renda mínima d'inserció cal canviar-la per la inserció del treball remunerat.

Creu que les empreses tradicionals ja estan fent camí amb les polítiques de responsabilitat social corporativa. En aquest sentit, aposta perquè les empreses es comprometin amb un determinat territori, creant territoris socials d'empreses responsables.

Posa l'accent en el fet que el treball en xarxa no ha de significar l'amplificació en la interlocució política. Els dirigents polítics han de continuar parlant amb la ciutadania, no confiant que les entitats els faran la feina.

Alerta que no s'ha de caure en el risc de mercantilitzar els serveis socials.

Acaba argumentant la importància d'incloure també una perspectiva mediambiental i de sostenibilitat a les polítiques socials i econòmiques que s'enduguin.

Sr. Ismael Palacín. Secretari de la Federació d'Entitats Catalanes d'Acció Social.

Explica que les entitats han d'estar a l'alçada, preparades per iniciar noves fórmules de col·laboració amb les empreses i l'ajuntament. A tal efecte cal més preparació, més eines, més diàleg i més recursos.

Creu que les empreses han de superar un model que anomena de caritat (on les empreses donaven diners a les entitats sense mirar a quin projecte es destinaven els fons), substituint-lo per un nou model de relació, que ja comença a establir-se, on les empreses són més exigents, jutgen el destí dels fons i els projectes que s'impulsen, demanen una major transparència, aporten idees i propostes, etc.

La col·laboració amb les empreses, a més, apunta que hauria de ser a partir d'acords estables plurianuals, segons la durada dels projectes que recolzin.

Sr. Ricard Gomà. Tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania.

Expressa la seva voluntat i el seu convenciment que la ciutat ha de trobar un encaix per les empreses tradicionals que volen generar valor social. Cal parlar-ne a fons.

Apunta que és imprescindible una nova distribució social del temps, així com impulsar polítiques socials de temps per generar un major benestar social i comunitari.

També explica la necessitat de dur a terme polítiques socials preventives, també des de les entitats i els barris de la ciutat.

Manifesta el seu desacord amb el Sr. Parody, afirmant que cal desvincular el dret a l'existència i el dret al treball, motiu pel qual són necessàries polítiques de rendes mínimes d'inserció i també polítiques d'ocupació.

Pausa cafè.

Conclusions del debat.

Sra. Àngels Guiteras. Presidenta de la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya.

Dona les gràcies a la organització de la jornada per haver convidat a la Taula del Tercer Sector Social de Catalunya, i agraeix, de nou, l'assistència tant del públic assistent, com dels membre de la taula rodona per la seva participació a l'acte. A tots ells els agraeix les reflexions, idees i perspectives que han aportat, tant des de la taula o intervenint en el torn de paraules, com a través dels qüestionaris de propostes.

Recorda, breument, alguns dels temes que s'han destacat en moltes intervencions, com ara:

- La necessitat de revinclar el model econòmic i el model social. El foment de l'economia solidària.
- Cal generar confiança de què tots som agents transformadors i agents de canvi de la societat.
- Garantir serveis proactius i accions preventives.
- És necessari revaloritzar la dimensió comunitària (xarxes de cohesió, solidaritat, etc).
- Promoure projectes de col·laboració: aliances entre ajuntaments, entitats, institucions i empreses.
- Aposta per una educació pública de qualitat i una formació professional i ocupacional de qualitat.
- Importància de la implementació de les clàusules socials en la contractació pública.
- Fomentar i sistematitzar la innovació i la creativitat en la gestió pública especialment en situacions complexes com l'actual.
- Contemplar canvis substancials en el mercat de treball i en els usos dels temps per garantir la conciliació laboral i personal.
- Fer aflorar l'economia submergida que afecta majoritàriament a les dones.
- Apropar les instàncies judicials i policials a la ciutadania: fer una policia i una justícia de proximitat.
- Cal incrementar l'inversió pública en l'àmbit social al nivell europeu.
- És fonamental implicar a les empreses i superar el model de donació de fons.

També fa esment als resultats preliminars dels buidats dels qüestionaris que els assistents tenien a les seves carpetes. Destaca, concretament, aquelles accions més prioritzades, totes elles amb una puntuació propera a 4'5 punts sobre un màxim de 5:

- Fer front a les noves formes de pobresa, exclusió i a les noves situacions derivades de la crisi a través d'una bona planificació.
- Atenció integral a persones i famílies en situació de vulnerabilitat social.
- Buscar la màxima eficiència dels recursos públics a partir de la col·laboració d'agents privats i altres municipis.
- Garantir un sistema de suport social i formatiu per a les persones en situació d'atur.

Per acabar, detalla aquelles altres accions que des de la perspectiva de la ciutat i la seva singularitat s'haurien d'endegar i/o reforçar a Barcelona:

- Formació a mida i eines per a les persones en situació de desemparament.
- Major coordinació entre les entitats i els serveis socials territorials.
- Fomentar la participació ciutadana des dels barris, impulsant taules de participació social.
- Més recolzament a les entitats que treballen per a la transformació social i la millora de la qualitat de vida.
- Increment en el nombre de professionals de serveis socials bàsics.
- Promoció de la Inserció sociolaboral per a persones en situació d'exclusió social

- Intensificar el treball al carrer per detectar les necessitats de les persones que hi viuen o que hi treballen.
- Una campanya de comunicació per aprofitar la crisi per acostar els ciutadans als serveis socials i reivindicar la tasca de tots els agents, públics i privats, que treballen per les persones més vulnerables socialment.

Renovació de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva. Balança 2008-2009 i perspectives de futur.

Sra. Imma Miret. Directora de Participació Social de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania.

Agraeix a la Sra. Àngels Guiteras la síntesi que ha realitzat del conjunt de reflexions i propostes que han sorgit al llarg del debat.

Dóna la paraula al Sr. Ricard Gomà, Tinent d'alcalde de l'Àrea d'Acció Social i Ciutadania, que farà referència al balanç d'activitats del curs 2008-2009 i a les perspectives de futur de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva.

Sr. Ricard Gomà. Tinent d'alcalde d'Acció Social i Ciutadania.

Explica que la Jornada Anual també és el moment de fer un balanç de tot el treball realitzat des de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva al llarg de l'any 2008 i durant els mesos que ja han transcorregut del 2009.

Destaca que si fa quatre anys, l'abril de 2006, 235 entitats, institucions, empreses i universitats de la ciutat van signar l'Acord; a dia d'avui són 419 les organitzacions adherides, fet que constitueix una magnífica base. Valora molt positivament que, a més a més, un 70% de les entitats signants de l'Acord són entitats d'acció social, mentre repassa els principals àmbits d'actuació dels participants de l'Acord.

Afirma que resta, però, feina per fer, com és incloure a l'Acord empreses tradicionals i altres associacions o entitats que no són de l'àmbit social, però que recolzen els principis de l'Acord i volen fer de Barcelona una ciutat més inclusiva.

Per fer balanç del curs 2008-2009, repassa un a un els 5 grans espais de l'Acord Ciutadà:

- a)** En relació a la informació, destaca que l'Acord s'ha erigit com una plataforma molt potent d'intercanvi d'informació rellevant de les entitats de l'Acord, essent un autèntic espai de confluència:
  - S'ha fet difusió de més de 314 activitats, actuacions i projectes.
  - S'han elaborat 18 Butlletins electrònics de forma mensual on s'informa i es difon algunes de les activitats inclusives més rellevants que es realitzen a la ciutat, així com d'altres temes d'interès.
  - La galeria de Vídeos ha estat un element de nova incorporació a la web que ha permès difondre i consultar alguns dels vídeos realitzats.
- b)** Exposar l'activitat de les 6 xarxes d'acció, les quals configuren l'autèntic nucli de l'Acord:
  - Explica que actualment, més d'un terç de les entitats de l'Acord formen part activa d'una o més de les sis xarxes d'acció que integra l'Acord.
  - A continuació, detalla breument alguns dels actes més rellevants realitzats per cadascuna de les xarxes d'acció durant el passat curs, el qual destaca que ha estat un molt bon curs per les xarxes:
    - Xarxa d'atenció a persones sense sostre:
      - La Jornada "Salut Mental i Persones sense sostre" realitzada el 7 de juliol de 2009.
      - Està elaborant un Catàleg de serveis de les diferents entitats de la Xarxa Sense Sostre, vinculant-lo a la pàgina web de l'Acord Ciutadà.
    - Xarxa de centres oberts d'atenció a la infància i adolescència:
      - Durant el 2008 es va treballar el procés de seguiment individualitzat dels infants i adolescents. Enguany han volgut centrar el seu esforç d'anàlisi i reflexió en el treball conjunt entre els centres oberts i els serveis socials bàsics i especialitzats.

- Xarxa d'inserció sociolaboral:
    - S'ha celebrat una Jornada anual amb la presentació dels objectius i inici del pla de treball 2009 del qual s'han dut a terme diverses accions, on destaca la Jornada sobre "La mesura de contractació responsable".
  - Xarxa d'acollida:
    - S'ha celebra la Jornada anual de la xarxa i s'ha elaborat la web de la xarxa.
  - Xarxa de suport a famílies cuidadores:
    - Destaca especialment el treball d'aquesta xarxa, doncs és la xarxa més nova, creada ara fa un any. Confirma que ha arrencat amb molta empenta i destaca l'elaboració de l'Informe sobre "La Salut de les persones cuidadores de persones amb dependència o discapacitat a Barcelona" a partir de l'Enquesta de Salut que realitza l'Agència de Salut Pública de Barcelona, el qual fou presentat a la Jornada "Famílies que cuiden", celebrada el passat 11 de juny de 2009.
  - Xarxa B3: Barcelona, beneficis i benestar
    - Apunta que aquesta xarxa té com a principal funció la canalització d'oportunitats de col·laboració entre els agents socials de la ciutat, motiu pel qual cal fer una prospecció per aconseguir noves col·laboracions.
- c)** Esmenta dos dels principals projectes de col·laboració que es consideren estratègics per a la ciutat que estan impulsats per l'Acord:
- El Banc de Productes no Alimentaris:
    - Més de 150 organitzacions i entitats socials sense ànim de lucre de la ciutat reben productes del Banc.
    - S'han realitzat 20.440 hores de Treballs en Benefici de la Comunitat.
    - S'han distribuït més de 600 tones de productes.
    - Col·laboren més de 40 persones voluntàries.
    - El Banc s'ha dotat d'una web pròpia.
  - El programa l'Auditori Apropa:
    - Més de 80 entitats de l'Acord Ciutadà han assistit a l'Auditori a través del projecte l'Auditori Apropa.
    - Al llarg del 2008 es van oferir 8.995 places de les quals 7.907 van ser per a persones en risc d'exclusió social i 1.088 per altres col·lectius socials.
- d)** Fa referència a la declaració que l'any passat, coincidint amb el Dia Internacional de la Pobresa, van promoure totes les entitats de l'Acord: "La Barcelona Social fa front a la crisi i a l'exclusió", que pretenia evidenciar la singularitat de la resposta de Barcelona en front de la crisi, basada en enfortir les polítiques d'inclusió social.
- e)** Per acabar el balanç, destaca que el maig del 2009 s'ha enllestit el Programa d'Acció contra la Pobresa, i que s'ha elaborat el Segon Informe de seguiment del Pla Municipal per a la Inclusió Social.

Remarca el compromís de les entitats, institucions i organitzacions que conformen l'Acord, les quals, de manera simbòlica, reafirmen la seva adhesió i el compromís amb l'Acord Ciutadà.

Finalment, explica les perspectives de futur de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva, fent èmfasi en:

- El canvi d'organització que experimentarà l'Acord Ciutadà. Explica que existirà un Consell de govern de l'Acord, que vetllarà per l'estratègia i els objectius de l'Acord; una Comissió Permanent, que s'encarregarà de l'entorn operatiu de l'Acord; i una Jornada anual de signants (assemblea), que aprovarà els resultats obtinguts per l'Acord, per fer balanç i perspectives de futur.
- Continuar creixent i dotar l'Acord dels continguts que es van concretar en el Marc Estratègic per a l'Acció Social.

- El compromís d'incorporar 2 noves xarxes d'acció a l'Acord: la Xarxa de cultura per la inclusió social, i la Xarxa d'habitatge i inclusió social.

Agraeix, una vegada més, l'assistència del públic present a la sala d'acte, alhora que expressa el seu agraïment als organitzadors de l'acte, així com als membres de la Secretaria Tècnica de l'Acord Ciutadà.

Emplaça als assistents a la propera Jornada Anual de l'Acord, prevista pel juny de 2010, on espera poder explicar tots els canvis experimentats en el sí de l'Acord i explicar els primers fruits de les dues noves xarxes d'acció.

En últim lloc, assegura que l'Acord segueix treballant i centrant els seus esforços en la lluita contra la pobresa i l'exclusió per fer una Barcelona més inclusiva i solidària.

3.

Resultats dels qüestionaris de prioritació

D'entre les accions i polítiques que es va demanar que prioritzessin els assistents a la jornada i a les entitats de l'Acord Ciutadà com a més necessàries a implementar a la ciutat per tal de fer front als reptes econòmics i socials actuals, s'han destacat:

- Atenció integral a persones i famílies en situació de vulnerabilitat social.
- Fer front a les noves formes de pobresa, exclusió i a les noves situacions derivades de la crisi a través d'una bona planificació.
- Garantir un sistema de suport social i formatiu per a les persones en situació d'atur.
- Buscar la màxima eficiència dels recursos públics a partir de la col·laboració d'agents privats i altres municipis.

La prioritació de les 14 accions i polítiques, amb un rang de 1 a 5, ha estat la següent:

1. Fer front a les noves formes de pobresa, exclusió i a les noves situacions derivades de la crisi a través d'una bona planificació.	4,36
2. Involucrar i coordinar-se amb els agents (crear aliances estratègiques).	3,98
3. Crear xarxes d'empoderament social i aprofitar l'empenta del tercer sector.	4,02
4. Invertir en formació i en habilitats de la població.	4,05
5. Garantir un sistema de suport social i formatiu per a les persones en situació d'atur.	4,16
6. Donar a conèixer tots les ajudes socials i beneficis disponibles a l'abast de la ciutadania.	3,75
7. Adaptar nous models de promoció d'habitatges de protecció oficial.	3,95
8. Atenció integral a persones i famílies en situació de vulnerabilitat social.	4,45
9. Impuls a noves polítiques d'inclusió orientades a la creació de vincles de solidaritat, convivència i enfortiment comunitari.	3,82
10. Desenvolupar un programa d'inclusió laboral per a persones en situació d'exclusió social.	4,14
11. Desenvolupar i coordinar plans i projectes de serveis socials	3,63
12. Creació i millora permanent dels equipaments, serveis i equipaments socials.	3,50
13. Buscar solucions innovadores, singulars i adaptades al territori.	3,82
14. Buscar la màxima eficiència dels recursos públics a partir de la col·laboració d'agents privats i altres municipis.	4,16

4.

Recull de les aportacions, reflexions i propostes

- Es tindrien que reforçar els recursos econòmics per a que la Llei de la dependència cobreixi les necessitats de la població. I contemplar seriosament l'adjudicació a les viudes del 100% de les seves pensions.
- Revisió institucional per modificar les lleis obsoletes que no serveixen per a res i que no van amb aquesta ciutat en continu creixement, posant especial èmfasis en canviar la llei del menor.
- Incrementar les ajudes de infraestructura, logística i de suport a les associacions que treballen l'atenció social des de el voluntariat, ja que som el suport més important, en el que es recolzen i nutreixen les institucions.
- Fomentar la participació ciutadana des dels barris, impulsant taules de participació social.
- Analitzar les diverses realitats emergents i/o existents mitjançant la realització d'estudis seriosos que ens permetin conèixer a fons els indicadors de detecció utilitzats i els resultats de la posada en marxa del model de ciutat que volem implementar.
- Avaluar periòdicament el funcionament dels serveis públics i els diversos programes i projectes, especialment en el que fa referència a la seva rendibilitat social: com s'utilitzen els serveis, qui els utilitza, quin es el grau d'acompliment d'objectius, etc.
- Posar en marxa els mecanismes necessaris per evitar la "guetificació" de les escoles de determinats barris, on les escoles públiques s'han convertit en les escoles dels immigrants i minories ètniques. Fer que la població de les escoles sigui representativa de la població real.
- Crear un model educatiu en el lleure on tothom tingui les mateixes possibilitats de participar, es a dir, adaptat a tots els col·lectius de la ciutat, i evitar que les tradicionals accions d'oci i lleure continuïn segregant als joves pel seu origen cultural, social o econòmic.
- Recolzar més a les entitats que treballen per a la transformació social i la millora de la qualitat de vida. Molts projectes es queden pel camí, no per falta de passió o iniciativa, sinó per manca de recursos, sobretot econòmics. Falta suport i xarxa, motiu pel qual la feina de l'Acord Ciutadà per una Barcelona Inclusiva pot ser clau.
- Garantir des de serveis Socials l'atenció a totes les persones sense excepció i promoure entre els més desatesos el coneixement sobre els seus drets: prostitució, immigració...

- Posar en marxa un major nombre de pisos d'inclusió – pisos pont i allotjaments temporals.
- Fomentar la inversió pública generadora de llocs de treball i garantir-ne les clàusules socials.
- Coordinació de tots els agents socials per saber realitats i necessitats de la població.
- Informació a les persones de serveis públics i serveis atorgats per entitats del tercer sector.
- Formació a mida i eines per a les persones en situació de desemparament.
- Tots els esforços haurien d'estar en buscar la màxima eficàcia i eficiència dels recursos ja existents en la inclusió social i, molt especialment laboral de les persones en risc d'exclusió. Això comporta col·laboració, coordinació i treball en xarxa de tots els agents socials implicats, administració i entitats.
- Crear i adaptar espais lliures per jocs, esports i convivència.
- De manera imminent dotar a les xarxes d'atenció social a les persones en situació d'exclusió social d'un parc d'habitatges social com a mesura de prevenció de noves situacions d'exclusió severa.
- Creació de prestacions econòmiques com la renda de ciutadania com a mesura de compensació pel major cost vital de la ciutat per a la població amb prestacions per sota del llindar de la pobresa.
- Reconeixement de la funció social de les entitats d'acció social amb l'augment del suport econòmic de l'Ajuntament fins a cobrir tot allò que hauria de ser tasca municipal.
- Donar continuïtat als projectes duts a terme en el marc de la Llei de Barris promoguda per la Generalitat de Catalunya.
- Desenvolupar i desplegar la justícia de proximitat per resoldre conflictes en la convivència des de l'àmbit territorial.
- Desplegar a cadascun dels barris de la ciutat un dispositiu d'acollida -orientació i coordinació de totes les polítiques públiques i privades adreçades als joves.
- Reforma dels Serveis Socials: seguiment personalitzat dels casos, no paraitzar la intervenció superat el moment crític treball educatiu i seguiment en el temps, atenció urgent, implicació i acció comunitària.
- Mes personal en serveis socials bàsics.
- Promoció de la Inserció sociolaboral per a persones en situació d'exclusió social a través de l'aplicació de la mesura de govern per a la contractació responsable: nou impuls de la contractació social i ambiental (clàusules socials i ambientals).
- Reforma de Barcelona Activa o ampliació a centres en tots els districtes, amb prioritat amb els mes castigats per l'atur, comptant, deixant participar i gestionar a les entitats socials i empreses que es vulguin comprometre en el territori. Mantenir el seguiment dels participants en cursos, plans d'ocupació comunitari, etc.

- Periodització en la concessió o renovació de contractes del ajuntament a aquelles empreses i entitats de caràcter social, sense ànim de lucre i generadores de ocupació, no de guanys econòmics.
- Oferir exempcions fiscals a les empreses que contractin persones en risc d'exclusió.
- Establir una taxa turística per invertir en nous serveis que generin ocupació.
- Que el fet de ser resident de Barcelona –DNI– pugui donar dret a accedir gratuïtament a serveis, museus, actes , festes, bus especial, que sufraga o paga l'Ajuntament.
- Al marge que en el punt 8 es fa referència als grups de població vulnerable, voldria destacar específicament el tema dels maltractaments i abusos a les persones d'edat avançada. Hi ha una manca absoluta de línies d'actuació. Crec que seria bo potenciar-lo des de la intervenció amb suport específic.
- Concretar una aliança de descompte significatiu en el pagament de tots els serveis públics proporcional al nivell d'ingressos de la unitat familiar.
- Major coordinació entre les entitats i Serveis Socials territorials, per a canalitzar amb transparència els ingressos provinents de prestacions socials i altres ingressos.
- Escoltar la experiència que tenim les entitats per a rendibilitzar els ingressos de subsistència que reben les poblacions més vulnerables: crear un sistema de troc i microcrèdits adaptats a les possibilitats de les persones excloses.
- Garantir la seguretat ciutadana, impulsant el policia de barri.
- Cal controlar el soroll que fan les motos amb els silenciadors trucats, especialment a la nit a partir de les 22 hores i sancionar els infractors.
- Establir un control a la cruïlla del carrer Consell de Cent amb el carrer Entença on es concentren grups de motoristes entre les 11 i les 12 hores de la nit, amb els acceleradors a fons (els veïns volen iniciar una recollida de signatures).
- La neteja és un factor important i caldria que els ciutadans participessin no tirant deixalles als costats dels contenidors. En tot cas, en escombrar els carrers seria convenient que les retiressin i donat el cas, que denunciessin els comportaments incívics.
- Increment en el nombre de professionals d'atenció directa.
- Fomentar que el parc d'habitatges de les entitats financeres, en especial les caixes pel seu component social, esdevinguin ofertes de lloguer amb preus socialitzats.
- Gratuïtat total en l'escolarització obligatòria (llibres, activitats extraescolars, menjador, etc.).
- Intensificar el treball al carrer per detectar les necessitats de les persones que hi viuen o que hi treballen en situació il·legal o precària.
- S'haurien de reforçar les polítiques adreçades a promoure la implicació dels ciutadans en els problemes socials dels seus propis barris, però amb un dispositiu global darrera ben planificat i operatiu.

- Fer polítiques socials preventives.
- Una campanya de comunicació per aprofitar la crisi per acostar els ciutadans als serveis socials i reivindicar la tasca de tots els agents, públics i privats, que treballen pels més vulnerables socialment.
- Redistribució per a tota la ciutat dels serveis i els equipaments per a persones vulnerables. Els de nova creació assignar-los a districtes amb menys condensació.
- Reequilibrar la oferta i la demanda turística a la ciutat tot abordant des dels països d'origen els requisits necessaris per a una harmoniosa convivència.
- Reglamentar i regularitzar les situacions professionals que s'estan donant al carrer derivades de la vulnerabilitat social, afrontant el problema sense embuts i amb tota la capacitat normativa que la competència municipal permeti.
- Regulació de la prostitució per evitar delinqüència i malestar social. Inclusió a les polítiques d'ajuda a les prostitutes de les persones transsexuals femenines (d'home a dona) sense fer el canvi de sexe al DNI, i el mateix per a les prostitutes amb situació d'irregularitat. Persecució REAL del proxenetisme.
- Regulació de la immigració il·legal i la delinqüència que molts cops s'hi associa. Regulació dels empresaris i negocis que s'aprofiten de la situació d'irregularitat de molts immigrants. Regulació de les normatives i lleis que no impedeixen la sobreocupació d'habitatges, així com la manca d'accions legals a fer amb assumptes relacionats amb aquesta situació que molts cops genera malestar social i sobretot desprotecció als ciutadans "nadius".
- Inclusió de les persones transsexuals a les polítiques d'ajuda a persones amb risc d'exclusió social.
- Penso que és molt important una major coordinació entre els serveis municipals i la feina que es fa des de les entitats. No sempre existeixen protocols de derivació i seguiment, o bé no es fan servir.
- Les derivacions que es fan des de serveis socials o des d'altres serveis de l'ajuntament fan que els usuaris arribin a les entitats amb unes expectatives que no corresponen al servei real que se'ls hi pot oferir. Manca una major informació dels serveis de les entitats i l'actualització d'aquesta.
- És prioritari que el conjunt de la població, i sobretot la que està més en risc d'exclusió, pugui percebre que té una oportunitat. L'element principal d'inclusió ha de ser el treball, i en un sentit més ampli, el sentit de sentir-se partícip i autònom de la comunitat.
- És central trencar les dinàmiques d'individualisme i soledat que es generen a les grans urbs. Per tant, cal destinar recursos i polítiques a la recuperació i enfortiment de les xarxes d'interactuació i cooperació comunitària. Cal donar un sentit de preferència a qualsevol estratègia que construeixi vincles emocionals i sentiments de pertinença.
- El canvi de model econòmic s'ha de consolidar amb un canvi de valors. S'han de reconèixer simbòlica i econòmicament totes les professions que giren al voltant de les polítiques socials, educatives, sanitàries; etc ... i rebaixar sous de les professions més vinculades al mercat pur i dur per tal d'equilibrar salaris. L'assistència social i educativa no es poden percebre com professions alternatives sinó com professions totalment desitjables.

- Coordinar efectivament tots els recursos públics, eliminant duplicitats.
- Crear un equip de detecció de la pobresa i la marginació social amb participació del voluntariat.
- És necessària una Oficina Municipal del Voluntariat, per coordinar, formar i distribuir les accions dels voluntaris i informar dels serveis als usuaris que els necessitin.
- Formació a mida de les persones més vulnerables amb risc d'exclusió social.
- Promoure accions preventives i possibilitar itineraris d'integració adreçats a tothom.
- Garantir que els serveis estiguin disponibles en el moment adequat.
- Participació real, directa i representativa de la ciutadania a tots els nivells. Les iniciatives no són exclusives de les administracions, així que cal poder polític dels ciutadans.
- Fomentar nous valors i una nova cultura: decreixement, sostenibilitat, solidaritat, equitat, llibertat real, renda bàsica, etc.
- Coordinar els diferents agents que facin possible no perdre l'habitatge quan s'està a l'atur.
- Garantir els subministraments (llum, aigua i gas) per famílies que no tenen feina a partir de pactes amb les companyies subministradores.
- Involucrar a les entitats bancàries perquè sigui més fàcil obtenir recursos per l'autoocupació o la creació de cooperatives.
- Més inversions en polítiques socials preventives.
- Facilitar les xarxes socials, animant la corresponsabilització entre administracions i entitats socials.
- Impuls i generalitzar clàusules socials en la contractació municipal.
- Impuls de l'associacionisme i dels espais i el teixit relacional.
- Programes innovadors per a realitats concretes.
- Desenvolupar accions preventives en els territoris amb els col·lectius fràgils prioritzant infants i joves.
- Reforçar l'Acord per tots i corresponsabilitzar-nos per trobar solucions a la situació actual.
- Donar suport a iniciatives de participació dels ciutadans i ciutadanes que serveixin per solucionar o donar respostes a mancances concretes (innovar, participar, etc.).
- Millorar les accions formatives de la població i potenciar valors de justícia, solidaritat, respecte a la diversitat, etc.
- Gestionar polítiques socials que serveixin per no perpetuar estructures i formes de vida basades en subsidis; sinó en responsabilitat, suport a les petites empreses.

- Suport social, formatiu, econòmic en funció de la realitat de cada territori: real, eficaç, capaç, etc.
- Enfortir i donar mitjans a tots els projectes i idees dels professionals que ja treballen per la inclusió (facilitadors a nivell pràctic).
- Crear una figura per gestionar els recursos i deixar als tècnics el treball amb les persones.
- Amb la aparició de nous perfils de pobresa no podem oblidar-nos de les persones que anteriorment ja vivien en situació de vulnerabilitat i exclusió. En aquesta línia seria important reforçar i impulsar serveis que donessin resposta a la cobertura de les necessitats bàsiques.
- Elaboració de circuits flexibles que permetin l'accés a la cobertura de necessitats bàsiques a les persones més vulnerables (especialment immigrants).
- Gestionar més despesa econòmica per als recursos destinats sobretot a gent gran i a persones en situació de dependència.
- Destinar més suport econòmic a determinats projectes que porten o volen dur a terme empreses del Tercer Sector. Hi ha projectes realment bons i útils que no es poden dur a terme en la seva totalitat per manca de recursos econòmics.
- Treballar en xarxa amb el sector cultural: les institucions culturals (museus, teatres, auditoris, biblioteques) han de tenir dins els seus objectius atendre i formar al sector social, fent accessible la cultura a preus especials.
- La bona pràctica de l'Auditori Apropa ha de poder estendre's a tot el sector cultural, incloent l'esportiu.
- La cultura forma i educa a la persona en risc d'exclusió social. És una porta oberta a la seva inclusió. Fer accessible la cultura no vol dir posar rampes d'accés; sinó que el preu sigui accessible, que hi hagi una formació dels educadors socials, etc. Per tot això cal que el sector cultural estigui sensibilitzat amb aquesta realitat i se senti responsable d'aquest procés de transformació social.
- Més accions que permetin l'assoliment de l'autonomia de les persones en situació d'exclusió.
- Accés a l'habitatge digne.
- Accés al treball digne.
- A la pobresa s'hi arriba per diverses causes que sovint són ateses per diferents serveis. Per no desorientar i no cansar a la persona cal un punt d'atenció que ho pugui planificar tot. És la finestreta única.
- Estar molt atents en assessorar-les convenientment a les persones que arriben a la situació de pobresa per primera vegada.
- Augmentar les prestacions socials de primera necessitat (assistència domiciliària, teleassistència, etc.) fent que quedin cobertes totes les demandes. Vigilar sobretot el perill de la soledat.
- Creació d'ocupació de tot tipus, estable, temporal, etc. incloent formació.

- Ajudar a fer visual i patent l'opinió de les entitats per crear una bona relació entre economia i societat.
- Facilitar la informació de tot tipus als ciutadans per mitjà de correus electrònics, nodos, diaris, etc.
- Garantir, mitjançant un clausulat realment responsable, la no-generació directa o indirecta per part de l'Administració pública de treballadors pobres en els marc dels serveis públics externalitzats (tant en la gestió dels mateixos com en el marc dels serveis accessoris)
- Tarificació social, universal y progressiva del transport públic metropolità per trams de renda i per persones aturades.
- Adaptar l'oferta pública de serveis socials a la demanda real i potencial per raó de necessitat social i/o econòmiques, augmentant equipaments i recursos humans que garanteixin l'accés i exercici ple dels drets socials i de ciutadania reconeguts

5.

Conclusions finals

La jornada "*les Respostes front a una economia i una societat en transformació. Més enllà de la crisi: nous valors i noves pràctiques per a una Barcelona més inclusiva*" va permetre visibilitzar les accions i polítiques que les principals entitats, organitzacions i institucions de la ciutat prioritzen per tal de fer front a la situació socioeconòmica actual.

L'acte va comptar amb l'assistència de 134 persones de diferents organitzacions de la ciutat. També destacar la participació dels membres de la taula rodona així com de les persones que han fet arribar les seves idees i propostes a través dels qüestionaris de prioritització.

Gràcies al debat que es va produir i a les aportacions rebudes s'ha constatat la necessitat de reforçar les polítiques socials, especialment aquelles que fan referència a:

- Desenvolupar polítiques que redueixin les desigualtats i permetin una major cohesió social per respondre de manera col·lectiva els diferents desafiaments socials i urbans.
- Donar poder a les persones i col·lectius socials perquè puguin desenvolupar el seu propi projecte d'inclusió social.
- Potenciar els valors de coneixement, convivència, i solidaritat que intensifiquin les relacions i interaccions ciutadanes que son la base de la creativitat i el desenvolupament social i econòmic.
- Promoure i potenciar una ampla participació i compromís ciutadà per fer ciutat i ciutadania.
- Millorar les capacitats d'aprenentatge de tots els col·lectius perquè es formin de manera permanent el llarg de tota la vida.
- Incrementar la inversió en polítiques socials proactives i amb resultats a curt i sobretot a llarg termini, que garanteixin la satisfacció de les necessitats bàsiques per tothom, es dirigeixin a transformar el model productiu i a donar més oportunitats a la igualtat de tots i totes.

Els principals temes destacats en les intervencions i en els qüestionaris van ser:

- Continuar amb el desenvolupament de la denominada Llei de l'Autonomia Personal i Atenció a la Dependència per constituir el quart pilar de l'estat del benestar.
- Incrementar les dotacions de personal en els serveis socials bàsics.
- Contemplar els canvis en el mercat de treball i en els usos del temps per garantir més i millor temps per totes les persones amb criteris d'equitat de gènere, edat, i procedència social i territorial.
- Fomentar l'economia solidaria.
- Coordinar les polítiques socials amb els itineraris d'integració sociolaboral per les persones en situació d'exclusió social.
- Donar prioritat a les dimensions preventives i de dinamisme comunitari (xarxes de cohesió, solidaritat, etc.) en les polítiques socials.

- Promoure projectes de col·laboració entre les diferents entitats institucions i empreses.
- Apropar les instàncies judicials i policials per desenvolupar una seguretat ciutadana socialment inclusiva i una justícia de proximitat.
- Intensificar el treball al carrer per detectar les necessitats de les persones que hi viuen i treballen.
- Desenvolupar accions comunicatives de sensibilització per acostar els ciutadans a les polítiques socials.
- Fomentar la participació ciutadana.

A partir de les conclusions del debat de la Jornada, el Consell de Govern de l'Acord Ciutadà ha elaborat un informe del posicionament del conjunt de les entitats, institucions i organitzacions de l'Acord Ciutadà davant la crisi i la transformació de la ciutat.